

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

POLISI A STRATEGAETH

Datganiad polisi glo

Nod polisi Llywodraeth Cymru yw osgoi parhau i echdynnu a defnyddio tanwydd ffosil.

Cyhoeddwyd gyntaf: 22 Mawrth 2021

Diweddarwyd ddiwethaf: 22 Mawrth 2021

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

Rhagair Gweinidogol

Cyd-destun

Yr hyn a wnaethom o ganlyniad i'r ymgynghoriad

Y polisi

Echdynnu glo

Defnyddio glo ar gyfer cynhyrchu ynni

Rhagair Gweinidogol

Polisi Llywodraeth Cymru yw dod â'r gwaith o gloddio am lo a defnyddio glo i ben. Mae'r Datganiad Polisi Glo hwn yn gam pwysig tuag at y nod hwnnw.

Byddai agor pyllau glo newydd neu ymestyn y gwaith glo presennol yng Nghymru yn ychwanegu at y cyflenwad glo byd-eang, gan gael effaith sylweddol ar gyllidebau carbon cymru a'r DU sydd wedi eu rhwymo mewn cyfraith yn ogystal ag ymdrechion rhyngwladol i gyfyngu ar effaith newid yn yr hinsawdd. Felly, nid yw Gweinidogion Cymru yn bwriadu awdurdodi trwyddedau gwaith cloddio Awdurdodau Glo newydd nac amrywiadau i drwyddedau sy'n bodoli eisoes. Efallai y bydd angen trwyddedau glo mewn amgylchiadau cwbl eithriadol a phenderfynir ar bob cais ar ei deilyngdod ei hun, ond bydd y rhagdybiaeth bob amser yn erbyn cloddio glo.

Er y bydd glo yn parhau i gael ei ddefnyddio mewn rhai prosesau diwydiannol a defnyddiau nad ydynt yn defnyddio ynni yn y tymor byr i ganolig, bydd

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

ychwanegu at y cyflenwad byd-eang o lo yn ymestyn ein dibyniaeth ar lo ac yn gwneud cyflawni ein targedau datgarboneiddio yn fwyfwy anodd. Am y rheswm hwn, nid oes achos clir dros ehangu'r cyflenwad glo o fewn y DU. Yng nghydestun yr argyfwng hinsawdd, ac yn unol â'n Cynllun Cyflawni Carbon Isel, ein her i'r diwydiannau sy'n dibynnu ar lo yw gweithio gyda Llywodraeth Cymru i leihau eu dibyniaeth ar danwydd ffosil a gwneud cyfraniad cadarnhaol at ddatgarboneiddio.

Mae'r cyfarwyddyd hysbysu ar ddatblygiadau glo a phetrolewm yn caniatáu i Weinidogion alw cais cynllunio i mewn lle mae o arwyddocâd mwy na lleol neu newydd neu ddadleuol, os ydynt o'r farn ei fod yn briodol. Mae'r rhain yn darparu mesurau rheoli cryf dros ganiatâd newydd ar gyfer cloddio. Mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC 11) eisoes yn rhagdybio'n gryf yn erbyn glo, ac eithrio amgylchiadau cwbl eithriadol, ac mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol ystyried y polisi hwn yn y penderfyniadau a wnânt. Mae gan Awdurdodau Lleol rôl hollbwysig i'w chwarae yn yr ymateb i'r argyfwng hinsawdd ac mae awdurdodau ledled Cymru wedi dangos arweiniad gwirioneddol ar y mater hwn. Bydd y newid i ffwrdd o ddefnyddio tanwydd ffosil yn cael ei gefnogi gan gynllunio ynni lleol, gan adeiladu ar y strategaethau ynni rhanbarthol ar gyfer pob rhan o Gymru.

Mae cyhoeddi'r polisi glo hwn yn adeiladu ar ein polisïau ar betrolewm, gan gynnwys hollti hydrolog ar gyfer echdynnu petrolewm, a'n cynllun morol – sydd i gyd yn tanlinellu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i wrthwynebu cloddio am a defnyddio tanwydd ffosil ac i gefnogi cyfiawnder cymdeithasol yn y cyfnod pontio economaidd wrth symud i ffwrdd o'u defnyddio. Byddwn yn datblygu ein polisïau ymhellach, gan adlewyrchu darpariaethau ein Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a Deddf yr Amgylchedd (Cymru). Mae'r Deddfau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i ddatblygu polisïau sy'n adlewyrchu'r angen i'n heconomi a'n cymdeithas fyw o fewn terfynau amgylcheddol a rhoi'r byd naturiol mewn cyflwr gwell nag y cawsom ef i'r genedlaethau fydd yn dod ar ein holau.

Mae'r rhain yn cynnwys datblygu ymhellach y polisi mewn perthynas â glo at ddibenion ar wahân i ynni, polisi ar losgi tanwydd o unrhyw fath ar gyfer gwres, a'n polisi ar gyfer Carbon, Dal, Defnyddio a Storio. Mae'r rhain yn feysydd cymhleth ac mae'n hanfodol bod rhanddeiliaid Cymru yn cymryd diddordeb wrth ddatblygu'r polisïau hyn, a fydd yn effeithio nid yn unig ar ddiwydiannau sydd â

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

diddordeb uniongyrchol ond ar ein cymunedau'n ehangach a'n cyfrifoldebau byd-eang fel cenedl.

Mae cannoedd o weithwyr o Gymry yn dal i ddibynnu ar gloddio glo i gefnogi eu teuluoedd a'u cymunedau. Bydd diwedd wedi'i reoli ar gloddio a defnyddio glo yn gofyn am hyfforddiant sgiliau a chymorth cyflogaeth, gan weithio mewn partneriaeth gymdeithasol â'n hundebau llafur. Bydd angen ymchwil i hyn a rhaid iddo barchu hawliau cyfreithiol gweithwyr a deiliaid trwyddedau.

Dim ond un rhan o'r newid i ffwrdd o gloddio glo yng Nghymru yw'r polisi hwn. Mae'n amlwg bod yn rhaid i'r symudiad tuag at ddiwedd rheoledig i gloddio a defnyddio glo fod yn bendant a bod hyn yn cael ei gyflawni cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl.

Lesley Griffiths AS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Cyd-destun

Mae'r argyfwng hinsawdd eisoes wedi effeithio ar iechyd y cyhoedd a'n heconomi, a bydd yn cael effaith gynyddol yn y dyfodol wrth i effeithiau'r hinsawdd ddod yn amlach ac yn fwy difrifol. Mae mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd yn gofyn am weithredu a chydweithredu difrifol a pharhaus yma yng Nghymru ac ar lefel byd-eang. Mae gan bob gwlad, waeth beth fo'u maint cymharol, rôl bwysig i'w chwarae. Wrth i ni weithio i ddiogelu ein heconomi a'n cymunedau, rhaid inni wneud hynny mewn ffordd sy'n sicrhau'r manteision ehangach mwyaf bosibl, megis lleihau ein hallyriadau llygredd a sicrhau cymdeithas decach a iachach i bawb.

Ym mis Mai 2019, yn ystod cyfnod o bryder cynyddol byd-eang ynghylch effaith newid yn yr hinsawdd, cafwyd datganiad argyfwng hinsawdd gan Lywodraeth Cymru. Yn dilyn hyn, y Cynulliad Cenedlaethol oedd y Senedd gyntaf yn y byd i bleidleisio o blaid datganiad o'r fath, gan ddangos cydnabyddiaeth drawsbleidiol o bwysigrwydd y mater.

Ym mis Rhagfyr 2020, cafodd Llywodraeth Cymru gyngor gan y Pwyllgor ar

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Newid Hinsawdd (CCC) a oedd yn cynnwys argymhelliad i osod targed ar gyfer allyriadau sero net yn 2050, gan ddisodli'r targed statudol blaenorol o ostyngiad o o leiaf 80% yn 2050. Ym mis Mawrth 2021, pasiwyd deddfwriaeth i ddiwygio Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn y Senedd i ddod â'r targed sero net yn gyfraith. Hefyd, diwygiodd y Senedd is-ddeddfwriaeth o dan y Ddeddf i gynyddu targed 2030 i 63% a tharged 2040 i 89%, yn unol ag argymhellion y CCC.

Rydym hefyd yn cydnabod bod angen i Gymru addasu i effeithiau anochel newid yn yr hinsawdd ac rydym wedi cyhoeddi ein cynllun traws-lywodraeth ar sut rydym yn delio ag effeithiau newid yn yr hinsawdd, Ffyniant i Bawb - Cymru sy'n Ymwybodol o'r Hinsawdd.

Er mwyn cyrraedd ein targedau hinsawdd uchelgeisiol, rhaid inni leihau allyriadau o gynhyrchu ynni, drwy leihau cynhyrchu tanwydd ffosil a chynyddu cynhyrchu o ffynonellau adnewyddadwy. Nid yw parhau i echdynnu a defnyddio tanwydd ffosil ar gyfer ynni, gan gynnwys cynhyrchu trydan, gwresogi adeiladau neu bweru trafniadaeth, yn gydnaws â'r llwybr i gyrraedd sero net ar gyflymder sy'n mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd.

Yn ein Cynllun Aer Glân i Gymru - Awyr Iach, Cymru Iach, mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i gydweithio ar draws y Llywodraeth a'r sectorau, gan gymryd camau i leihau llygredd aer i gefnogi iechyd y cyhoedd, bioamrywiaeth, yr economi a'r amgylchedd naturiol. Llygredd aer awyr agored yw'r bygythiad amgylcheddol uniongyrchol mwyaf i iechyd. Mae'r polisi glo hwn yn gyson â'r nodau a nodir yn y Cynllun Aer Glân ac yn cefnogi camau gweithredu i leihau allyriadau o lo sy'n cyfrannu at lygredd aer.

Yn Ffyniant i bawb: Cymru Carbon Isel, ymrwymodd Llywodraeth Cymru i leihau allyriadau drwy ddileu'n raddol y broses o gynhyrchu pŵer o dechnolegau glo nad ydynt yn rheoli carbon, yn ogystal â chymhwyso polisiau cydsynio, cynllunio a chaniatáu ynni datganoledig i gyflawni ein targedau datgarboneiddio. Bydd y polisi glo newydd hwn yn llywio'r holl benderfyniadau a wneir yng Nghymru ar lo, i gefnogi ein hinsawdd a'n nodau lles ehangach.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Yr hyn a wnaethom o ganlyniad i'r ymgynghoriad

Rydym wedi cyhoeddi ymateb i'r ymgynghoriad ar bolisi glo, sy'n nodi'r wybodaeth a gawsom ac yn darparu ymateb Llywodraeth Cymru. Roedd y rhan fwyaf o'r ymatebion i'r ymgynghoriad, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â chloddio glo, yn cydnabod bod y newid i danwydd carbon is yn angenrheidiol ac yn anochel. Roeddent yn cydnabod bod yn rhaid i ddiwydiannau sy'n defnyddio glo arloesi a datblygu opsiynau newydd i gymryd lle glo yn y gadwyn gyflenwi.

Er nad yw glo'n cael ei ddefnyddio fel tanwydd gorsaf bŵer, a bod yr orsaf bŵer glo olaf yng Nghymru wedi cau ym mis Tachwedd 2019, mae glo'n dal i gael ei ddarparu ar gyfer gwresogi gofodau, ac ar gyfer prosesau diwydiannol gan gynnwys gweithgynhyrchu sment a chynhyrchu dur, sy'n cael effaith sylweddol ar allyriadau nwyon tŷ gwydr Cymru.

Mae'r polisi hwn yn cydnabod y bydd y newid i ffwrdd o lo yn digwydd ar gyflymder gwahanol mewn gwahanol sectorau. Mae'r polisi hefyd yn cydnabod bod diwydiannau sy'n bwysig yn economaidd angen glo o hyd. O ystyried y cyfeiriad clir o deithio i ffwrdd o lo at ddibenion thermol, mae amheuaeth eisoes ynghylch dyfodol pyllau glo brodorol sy'n dibynnu ar werthu glo thermol fel rhan o'u model busnes. Nid ydym wedi gweld unrhyw dystiolaeth o'r angen parhaus am ddefnyddio glo at ddibenion ynni. Rydym yn gweld yr angen parhaus am lo ar nifer o brosesau diwydiannol a defnyddiau nad ydynt yn defnyddio ynni ac mae mwyngloddiau a stociau glo presennol Cymru yn gallu cyflenwi dibenion o'r fath.

Ar y cyfan, credwn fod parhau â chloddio glo yng Nghymru yn debygol iawn o gynyddu allyriadau nwyon tŷ gwydr yn y tymor byr a'r tymor hir. Felly, mae dull rhagofalus yn rhesymol. Rydym o'r farn, fel Llywodraeth sy'n gyfrifol yn fyd-eang, fod yn rhaid inni leihau echdynnu pellach yng Nghymru a lleihau'r defnydd, cyn belled ag y mae ein dulliau polisi yn caniatáu hynny. Mae'r dadansoddiad hwn yn cefnogi'r dull arfaethedig i Weinidogion ystyried ceisiadau yn y dyfodol yn ôl eu rhinweddau unigol, gyda rhagdybiaeth yn erbyn echdynnu.

Cododd nifer o ymatebwyr fater tomeni glo. Er na chafodd hyn ei gynnwys yn yr ymgynghoriad, mae effeithiau diweddar llifogydd ar domeni glo yn golygu bod

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

hwn yn fater sy'n cael ei drafod ar hyn o bryd, gyda rhai cynigion i ariannu'r gwaith o adfer tomeni ansefydlog drwy ailddefnyddio'r glo gweddilliol. Fodd bynnag, ni fyddai defnyddio'r glo hwn at ddibenion ynni yn gyson â thargedau hinsawdd a byddai'n arwain at gost llawer mwy yn y dyfodol o'r effaith ar yr hinsawdd. Mae'r Awdurdod Glo wedi bod yn gweithio gydag awdurdodau lleol i nodi'r holl awgrymiadau glo ledled Cymru ac mae dros 2,000 o awgrymiadau wedi'u nodi hyd yma, a dros 85% ohonynt wedi'u lleoli yng Nghymoedd De Cymru. Mae'r gwaith o lanhau a dilysu'r data yn parhau, a fydd yn darparu cronfa ddata asedau newydd o domeni glo yng Nghymru.

Y flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru yw diogelwch ein cymunedau a'n prif ffocws fu sefydlu rhaglen o arolygiadau o awgrymiadau risg uchel a gynhaliwyd gan yr Awdurdod Glo ac awdurdodau lleol ac i unrhyw waith brys a gwaith argyfwng gael ei wneud. Mae hyn wedi rhoi gwell dealltwriaeth o raddfa'r risgiau, y gwaith sydd ei angen i ddileu'r risgiau hynny a'r trefniadau parhaus ar gyfer lleihau'r risgiau i'r graddau y mae'n bosibl gwneud hynny. Fodd bynnag, mae mwy o waith i'w wneud a byddwn yn ystyried opsiynau posibl ar gyfer adfer tomeni glo, lle mae hyn yn bosibl ac yn unol â pholisïau Llywodraeth Cymru er mwyn darparu manteision cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd i gymunedau Cymru.

Y polisi

Nod polisi Llywodraeth Cymru yw osgoi parhau i echdynnu a defnyddio tanwydd ffosil.

Echdynnu glo

Mae glo yn ffynhonnell ynni anadnewyddadwy. Rhaid i bob cynnig ar gyfer echdynnu glo, gan gynnwys unrhyw gynhyrchion glo eilaidd a gynhyrchir yn ystod gweithrediadau cloddio, sydd ar gael ar gyfer marchnadoedd ynni, ddangos yn glir pam y mae eu hangen yng nghyd-destun targedau lleihau allyriadau newid yn yr hinsawdd. Mae y marchnadoedd ynni yn cynnwys y defnydd domestig o gynhyrchion glo a chynhyrchu trydan, ond nid ydynt yn gyfyngedig iddynt.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Felly, nid yw Gweinidogion Cymru yn bwriadu awdurdodi trwyddedau cloddio glo newydd nac amrywiadau (newidiadau) i drwyddedau sy'n bodoli eisoes. Fodd bynnag, mewn amgylchiadau cwbl eithriadol, byddai Llywodraeth Cymru yn ystyried cloddio glo ymhellach. Byddai pob cynnig yn cael ei ystyried yn ôl ei deilyngdod unigol, ond rhaid iddo ddangos yn glir:

- Pam mae angen echdynnu i gefnogi defnyddiau diwydiannol nad ydynt yn cynhyrchu ynni ar gyfer glo.
- Pam mae angen echdynnu yng nghyd-destun datgarboneiddio a thargedau lleihau allyriadau newid yn yr hinsawdd, neu sicrhau bod gweithrediadau cloddio neu adfer safleoedd yn cael eu dirwyn i ben yn ddiogel.
- Sut mae'r echdynnu'n cyfrannu at ffyniant Cymru a'n rôl fel Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

Gwneir penderfyniadau ar amgylchiadau penodol pob achos yn seiliedig ar ei effaith ar yr hinsawdd, gyda'r rhagdybiaeth yn erbyn echdynnu.

Bydd Gweinidogion Cymru yn ystyried cymeradwyo trwyddedau unigol yng nghyd-destun Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ein targedau hinsawdd a'n polisi ynni.

Bydd yr egwyddorion a nodir yn ein polisi glo yn berthnasol i gloddio glo ar dir yng Nghymru ac ym meysydd glo gwely'r môr o dan y moroedd tiriogaethol ledled Cymru.

Defnyddio glo ar gyfer cynhyrchu ynni

Polisi'r DU yw cael gwared ar lo o gynhyrchu ynni. Mae Cymru'n cefnogi'r nod hwn o gyflawni ein targedau allyriadau ac mae Polisi Cynllunio Cymru eisoes yn gosod tanwydd ffosil ar waelod yr hierarchaeth ynni. Ni chaniateir defnyddio glo ar gyfer cynhyrchu pŵer yng Nghymru, o ystyried bod amrywiaeth o dechnolegau ynni carbon isel eraill. Mae'r defnydd o lo at unrhyw ddiben thermol hefyd i'w osgoi.

Bydd Llywodraeth Cymru yn ceisio'n gyson ac yn weithredol ymrwymiad Llywodraeth y DU i leihau ac mewn amser i ddileu'r gwaith o echdynnu a

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

defnyddio tanwydd ffosil.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Ynghylch y ddogfen hon

Mae'r ddogfen hon yn gopi o'r dudalen we [Datganiad polisi glo](#) a lawrlwythwyd.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch; darllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/datganiad-polisi-glo-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).